

Statik Tipografiden Kinetik Tipografiye Dijital Dönüşüm*

Oya Cansu DEMİRKALE KUKUOĞLU | [0000-0001-6577-366X](mailto:oyacansu.demirkale@samsun.edu.tr) | oyacansu.demirkale@samsun.edu.tr
Samsun Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, İletişim Tasarımı ve Yönetimi Bölümü,
Samsun, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/02brte405>

Yunus Türkşad YEGİN | [0000-0002-5049-3005](mailto:yunus.yegin@giresun.edu.tr) | yunus.yegin@giresun.edu.tr
Giresun Üniversitesi, Giresun Meslek Yüksekokulu, Tasarım Bölümü, Grafik Tasarım Programı,
Giresun, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/05szaq822>

Ekin Su KUZU | [0000-0003-3280-6036](mailto:ekinsutopcu@gmail.com) | ekinsutopcu@gmail.com
Giresun Üniversitesi, Görele Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarımı Bölümü,
Giresun, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/05szaq822>

Öz

Dijitalleşme ile tasarım alanı önemli ölçüde değişerek, sabit olan tipografiye hareket kavramı eklenmiştir. Tipografiye eklenen hareket, içeriğe uygun form ve yerleştirilen grafikler, istenilen bilginin daha etkili ve temaların daha güçlü iletilmesinde önemli hale gelmiştir. Aynı zamanda iletişim biçimleri ve görsel dil, teknolojinin ilerlemesiyle birlikte değişime uğrayarak çeşitlenmiştir. Böylece teknolojinin sanatla entegrasyonu, statik grafik tasarım dilini değişikliğe uğratarak yeni medya teknolojilerinin yapı, biçim, mekân ve zaman unsurlarını kinetik bir yapıya dönüştürmüştür. Statik ve kinetik tipografi arasındaki farka bakıldığında, kinetik tipografinin hareketli tipografinin bir alt alanı olduğunu söylenebilir. Hareketli tipografi, tipografinin genel olarak hareket etmesini ifade ederken, kinetik tipografi sadece görsel hareketi değil, aynı zamanda bu hareketin anlamla ve içeriğe uygun olarak biçimlenmesini içermektedir. Bu şekilde kinetik tipografi, anlamın ve duygunun izleyiciye aktarılmasında hareketli tipografiden daha derin bir rol oynamaktadır.

Bu araştırmada; internet siteleri ve bilgilendirici animasyon videolarında kullanılan statik (durağan) ve kinetik (hareketli) tipografinin kullanımı örnekler ile ilişkilendirilerek incelenmiştir. Bu hedef doğrultusunda çalışmada, statik ve kinetik tipografinin farklı alanlarda kullanılması ile birlikte birbirleriyle olan etkileşimi çalışmaya yansıtılmıştır. Çalışmayı desteklemek amaçlı belirlenen örneklemeler, mevcut veya yayınlanmış statik ve kinetik tipografinin yer aldığı web siteleri, bilgilendirici animasyon videoları arasından rastgele olarak seçilmiştir. Araştırmada nitel araştırma deseni kullanılmış, alan yazın taraması ile elde edilen veriler incelenmiş ve betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır. Bu çalışmada, günümüz teknolojisi ile statik tipografinin kinetik bir yapıya dönüşmesi, birbirlerini destekler nitelikte olduğu ve kullanım alanlarının farklılığı ortaya konulmuştur. Teknolojinin ilerleyen dönemlerde gelişme gösterecek olması, tipografi ile ilgili yapılacak çalışmalara yönelik oluşturulan tasarımlara katkı sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Araştırma, nitel araştırma deseni üzerinden gerçekleştirilmiş olup; alan yazın taraması ile elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Statik Tipografi, Kinetik Tipografi, Dijital Dönüşüm, Tipografi, Yeni Medya

Atıf Bilgisi

Kukuoğlu, Demirkale, Oya Cansu; Yegin, Yunus Türkşad; Kuzu, Ekin Su. (2025). Statik Tipografiden Kinetik Tipografiye Dijital Dönüşüm. Türkiye Medya Akademisi Dergisi Sayı: 10 (Eylül 2025), 1-16. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17203760>

Geliş Tarihi	14.01.2025
Kabul Tarihi	07.04.2025
Yayın Tarihi	28.09.2025
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme *Bu makale, 24-26 Mayıs 2023'te düzenlenen 3. Uluslararası Medya ve Toplum Sempozyumu'nda sözlü olarak sunulan ancak tam metni yayımlanmayan "Statik Tipografiden Kinetik Tipografiye Dijital Dönüşüm" adlı tebliğin içeriği geliştirilerek ve kısmen değiştirilerek üretilmiş hâlidir.
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Yazar Katkıları	Yazar-1 (%50), Yazar-2 (%25), Yazar-3 (%25)
Etik Komite Onayı	Çalışma Etik izin belgesi gerektirmemektedir.
Benzerlik Taraması	Yapıldı - Turnitin
Etik Bildirim	admin@turkiyemedyaakademisi.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Digital Transformation from Static Typography to Kinetic Typography *

Oya Cansu DEMİRKALE KUKUOĞLU | [0000-0001-6577-366X](https://orcid.org/0000-0001-6577-366X) | oyacansu.demirkale@samsun.edu.tr
Samsun University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Communication
Design and Management, Samsun, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/02brte405>

Yunus Türkşad YEGİN | [0000-0002-5049-3005](https://orcid.org/0000-0002-5049-3005) | yunus.yegin@giresun.edu.tr
Giresun University, Giresun Vocational School, Department of Design, Graphic Design
Programme, Giresun, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/05szaq822>

Ekin Su KUZU | [0000-0003-3280-6036](https://orcid.org/0000-0003-3280-6036) | ekinsutopcu@gmail.com
Giresun University, Görele Faculty of Fine Arts, Department of Graphic Design,
Giresun, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/05szaq822>

Abstract

With digitalization, the field of design has undergone significant changes, incorporating the concept of movement into static typography. The movement added to typography, along with appropriately shaped forms and integrated graphics, has become crucial in conveying the desired information more effectively and strengthening thematic expressions. At the same time, communication methods and visual language have evolved and diversified with technological advancements. Thus, the integration of technology with art has transformed the static graphic design language, reshaping the structure, form, space, and temporal elements of new media technologies into a kinetic framework. When examining the difference between static and kinetic typography, it can be stated that kinetic typography is a subfield of motion typography. While motion typography generally refers to the movement of typography, kinetic typography not only involves visual motion but also ensures that this movement aligns with meaning and content. In this way, kinetic typography plays a deeper role than motion typography in conveying meaning and emotion to the audience.

In this study, the use of static (stationary) and kinetic (moving) typography in websites and informative animation videos has been analyzed by associating it with relevant examples. In line with this objective, the study reflects the use of static and kinetic typography in different fields and their interactions with one another. The selected samples, determined to support the study, were randomly chosen from existing or published websites featuring static and kinetic typography and informative animation videos. The research was conducted using a qualitative research design, with data obtained through a literature review analyzed using a descriptive analysis method. This study demonstrates that with contemporary technology, the transformation of static typography into a kinetic form is mutually supportive, highlighting the differences in their areas of application. The anticipated future development of technology is considered significant in contributing to the designs created for future typography-related studies. The research was carried out through a qualitative research design, with data obtained from literature reviews and interpreted using a descriptive analysis method.

Keywords

Static Typography, Kinetic Typography, Digital Transformation, Typography, New Media

Citation

Kukuoğlu, Demirkale, Oya Cansu; Yegin, Yunus Türkşad; Kuzu, Ekin Su. (2025). Digital Transformation from Static Typography to Kinetic Typography. Journal of Türkiye Media Academy. Issue: 10 (September 2025), 1-18. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17203760>

Date of Submission	14.01.2025
Date of Acceptance	07.04.2025
Date of Publication	28.09.2025
Peer-Review	Double anonymized - Two External * This article is based on the paper entitled "Digital Transformation from Static Typography to Kinetic Typography," which was presented orally at the 3rd International Media and Society Symposium held on 24-26 May 2023 but whose full text was not published. It has been developed and partially modified.
Ethical Statement	It is hereby declared that scientific and ethical principles have been adhered to during the preparation of this study and that all works utilised have been cited in the bibliography.
Author Contributions	Author-1 (50%), Author-2 (25%), Author-3 (25%)
Ethical Approval	The work does not require an ethical approval certificate.
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	admin@turkiyemedyaakademisi.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Giriş

Tipografi, yazının düzenlenmesi ve görsel olarak biçimlendirilmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazının tasarım ve düzenini kapsayan tipografi, el yazısından matbaa teknolojisine geçişle birlikte öne çıkan bir konu haline gelmiştir. Bununla birlikte, metnin görsel tasarımı bilginin etkili ve estetik bir şekilde iletilmesinde önemli bir unsur haline dönüşmüştür.

20. yüzyıl sanatçıları, görsel sanatları yeniden tanımlayarak renk, doku, biçim, yazı karakterleri gibi unsurları kullanmış ve böylece kendi yaşam tarzlarını ifade etme çabası içine girmişlerdir. Bu dönemde sanatçılar, geleneksel sanat anlayışından uzaklaşarak daha deneysel ve özgür bir yaklaşım benimsemişlerdir. Sanatçılar, renklerin ve formların duygusal ve sembolik anlamlarını keşfetmişler ve bunları eserlerinde ifade etmek için kullanmışlardır (Müezzinoğlu, 2021, s. 1). Bu doğrultuda renklerin ve formların birleşimiyle yeni duygusal deneyimler yaratılmış, sanatçıların iç dünyalarını ve duygusal durumlarını yansıtan eserler ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, renklerin ve formların birleşimi yalnızca görsel bir bütünlük yaratmakla kalmamış, aynı zamanda tipografinin iletmek istediği duyguyu da derinleştirmiştir. Sanatçılar, tipografiyi bir anlatım aracı olarak kullanarak kendi iç dünyalarını ve ruh hallerini izleyiciye aktarabilmişlerdir. Böylece, tipografi salt bir yazı düzenleme tekniği olmaktan çıkıp, duygusal bir deneyim yaratma işlevini de üstlenmiştir.

Kalıcılığı ve farklı zamanlarda etkili olabilmesi ile iletişim biçimleri arasında önemli bir yer tutan görsel iletişim, söze gerek duymadan bir dizi işaret ve sembol aracılığıyla yapılan iletişim olarak tanımlanmıştır. Yazı yoluyla iletişim kurma süreci, günümüzde kullandığımız sesleri sembollere çeviren ve harf denilen formların oluşturulması ile gelişmiştir. Böylece kelimelerin iletişimde, bilginin anlamını kaybetmeden gelecek nesillere iletilmesi ve saklanmasında yeni bir dönem başlamıştır (Pektaş Turgut, 2010, s. 25)

Modern dönemde tipografi, yalnızca işlev ve estetikten ibaret olmaktan çıkarak, içerikle daha güçlü bir bağ kuran bir ifade aracı haline gelmiştir (Kurtcu, 2019, s. 91). 20. Yy öncesinde, tipografi daha çok okunabilirlik ve bilgi iletimi amacıyla tasarlanmıştır. Yazı karakterleri genellikle serifli ve klasik formlara sahipken; süslemeler ve el yazması ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda, teknolojinin ilerlemesiyle tipografi, sadece bir yazı düzenleme sanatı olmaktan çıkarak bir anlatım dili haline gelmiştir. Böylece, harflerin biçimlerinin düzenlenmesi ve yazı karakterleri ile birlikte mesajın yoğunlaştırılması veya artırılması hedeflenmiştir. Tipografi, metni sadece bir iletişim aracına dönüştürmekle kalmamış, aynı zamanda görsel bir unsura dönüştürerek anlamı güçlendirmiştir. 20. yüzyılın sonlarına doğru dijital teknolojilerin yükselişi, iletişim sistemlerinde yeni bir dönemi beraberinde getirmiş, yeni medya giderek yaygınlaşmış ve tipografik tasarım sürecinde önemli dönüşümler gerçekleşmiştir. Böylece dijital ortamlar, tipografi tasarımlarına yeni boyutlar getirmiş ve olanaklarını genişleterek görsel tasarımın niteliğini geliştirmiştir.

Dijital ortamları kullanan tasarımcılar, tipografi tasarımları üzerinde esneklik ve kontrol sağlamaktadırlar. Tasarımcılar, dijital araçlarla birlikte çeşitli yazı tiplerini, boyutlarını, renklerini ve düzenleri daha kolay şekillendirerek deneyebilmektedirler. Dijital medyanın kullanımının gelişmesiyle birlikte statik tipografinin dönüşmesi dinamik ve etkileşimli tipografik öğelere izin vererek metnin hareket etmesini, değişmesini ve kullanıcı etkileşimlerine yanıt vermesini sağlamaktadır.

Tipografinin yeni medyaya ile entegrasyonu, yaratıcı ifade ve iletişim biçimi için yeni yollar açmaktadır. Tasarımcılar artık durağan tasarımları, hareket içerisine dâhil ederek tipografinin zamansal ve dinamik yönlerini keşfetmektedirler.

Bu doğrultuda araştırmada, internet siteleri ve bilgilendirici animasyon videolarında kullanılan statik (durağan) ve kinetik (hareketli) tipografinin kullanımı örnekler ile ilişkilendirilmiştir. Statik ve kinetik tipografinin farklı alanlarda kullanılması ile birlikte, birbirleriyle olan etkileşimleri doğrultusunda farklı bir dil kazandırmak amaçlanmaktadır. Araştırma, nitel araştırma deseni üzerinden gerçekleştirilecek olup; alan yazın taraması ile elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır. Konuyla ilgili kaynakların taranmasıyla elde edilen verilere dayalı olgular tanımlanmış ve tasvir edilmiştir.

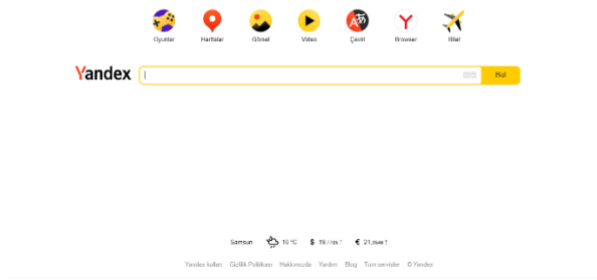
1. Statik (Durağan) Tipografi

Tipografi, en temel tanımıyla harfleri ve kelimeleri düzenleme sanatı veya uygulaması olarak ifade edilmektedir. Harflerin ve kelimelerin nasıl düzenlendiğini, birbirleriyle ilişkili olarak nasıl bir yapı oluşturduğunu ve bir kompozisyon içinde kapladıkları alanı kapsamaktadır. Fontların seçimi, aralıkların düzenlenmesi, boyutlarının belirlenmesi ve bu düzenlemelerin okunabilirlik üzerindeki etkisi, tipografinin temel unsurlarını oluşturmaktadır (Harkins, 2010, s. 8). Yazı tipleri, ayırt edilebilir harf formlarıyla birlikte uzun metin bloklarında kolayca okunabilirlik sağlayan tasarımlardan, dikkat çekici görünümüyle manşetlerde ve reklamlarda tercih edilen tasarımlara kadar geniş bir çeşitlilik sunmaktadır (Ambrose ve Harris, 2005, s. 5).

Yeni medyada tipografik düzenin bir parçası olarak sabit kalan, zaman içinde değişmeyen, hareket etmeyen tipografik öğeler bulunmaktadır. Bu durum, sabit tipografik öğelerle bilgi sağlama, marka oluşturma veya tutarlı bir görsel kimlik oluşturma gibi çeşitli amaçlara hizmet etmektedir. Lu (2009, s. 1)'a göre billboardlardan posterlere, dergilerden el ilanlarına kadar, statik tipografinin her biçimiyle ve geniş bir amaç yelpazesıyla karşı karşıya kalmaktayız. Bu tasarımlar bilgilendirici, tanıtıcı, resmi, veya ilham verici olsun, izleyiciler üzerinde bıraktıkları etki ve izlenim düzeyi, izleyicilerle olan duygusal bağlarına yakından bağlıdır. Bu tasarımlar, izleyicilerle duygusal bir bağ kurmayı başardıklarında daha güçlü bir etki yaratırken, bu bağ yalnızca tasarımın içeriğiyle değil, aynı zamanda kullanılan tipografinin sabitliği ve zamansızlığıyla da ilişkili olmaktadır.

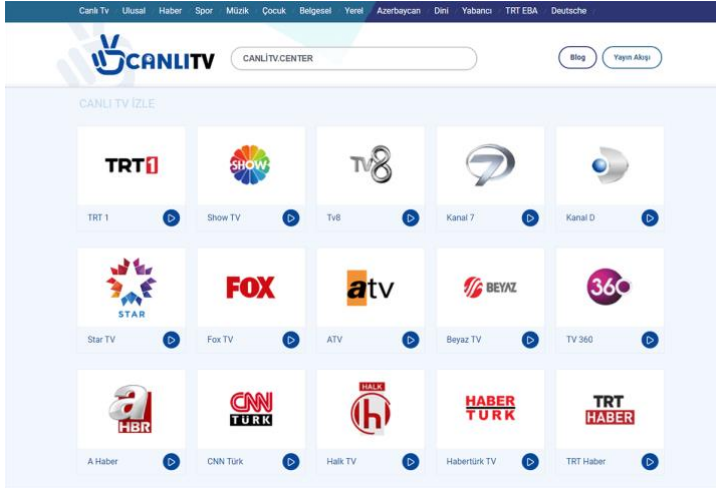
Hem yeni medyada hem de geleneksel medyada, zaman içinde hareket etmeyen ve değişmeyen tipografik öğeler bulunmaktadır. Bu sabit tipografik öğeler, çeşitli amaçlarla

kullanılmakta, marka oluşturmakta veya tutarlı bir görsel kimlik yaratmaktadır (Omur, 2012, s. 128). TV yayıncılığında, haber metinlerinde, film jeneriklerinde, web sitelerinde ve dijital ekranlarda belirli bir süre içinde hareket etmeyen veya değişmeyen tipografiler kullanılmaktadır. Örneğin TV yayıncılığında yer alan sabit tipografiler, hareket esnasında hangi kanalın ekranda olduğunu izleyiciye bilgi vermek için kullanılmaktadır. Bu doğrultuda, web sitelerinin ana logoları, TV yayıncılığına benzer şekilde çoğunlukla sabit olarak tasarlanmaktadır. Tipografiler, üst başlık veya sol üst köşe gibi tutarlı bir konuma yerleştirilmekte ve kullanıcılar sitede gezinirken görünür durumda kalmaktadır.

Görsel 1: Yandex web sitesi (Kaynak: <https://yandex.com.tr/>)

Yandex dijital çağ için tasarlanmış sabit bir tipografi örneği olarak kabul edilmektedir. Değişmeden kalan ve kullanıcı etkileşimine tepki vermeyen statik bir öge olarak karşımıza çıkmaktadır. Logonun web sitesinin ana sayfasının üst orta kısmına yerleştirilmesi, kullanıcılar için tutarlı bir görsel referans sağlamak ve şirketin marka imajını güçlendirmektedir. Logonun sabit yerleşimi, kullanıcıların içeriği kolayca tanımlamasına ve ilişkilendirmesine yardımcı olmaktadır. Bu tipografik öğeler, sabit kalarak ve kullanıcı eylemlerine tepki vermeyerek tutarlılık sağlamak ve genel kullanıcı deneyimine katkıda bulunmaktadır.

Görsel 2: Canlı TV Web Sitesi (Kaynak: <https://canlitv.center/hd3>)

Web sitelerinde genellikle logo, ekranın sol üst köşesine sabitlenmiştir ve internetteki tipik bir web sayfası tasarımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ekranda yer alan diğer kanal logoları sabit ve durağandır. Net, okunaklı ve birbirileri ile uyumlu bir yazı karakteri seçilerek kullanıcıların metni kolayca okuyabilmesi sağlanmıştır.

Bu doğrultuda, web sitelerinde durağan tipografi, metinleri ve yazı karakterlerini sabit bir şekilde kullanmayı ifade etmektedir. Web sitelerinde kullanılan durağan tipografi genellikle minimalist bir tasarım anlayışıyla kullanılmakta ve sade bir görünüm sunmaktadır. Bunun yanı sıra web sitelerinde kullanılan durağan tipografi web sitelerinin yüklenme sürelerini kısaltmaktadır.

Gazeteler ve dergiler gibi geleneksel yazılı medyada, başlıklar ve künyeler genellikle sabit tipografik öğeler olarak tasarlanmaktadır. Her sayfada tipografik tasarımlar görünmekte ve yayın boyunca tutarlı kalarak tanınabilir bir görsel kimlik oluşturmaktadırlar. Tipografik tutarlılık, bir yandan okuyucunun yayınlara bağ kurmasını sağlarken, diğer yandan markanın güvenilirliğini ve profesyonelliğini vurgulamaya çalışmaktadır. Web siteleri ve geleneksel yazılı medya arasında tipografinin bu şekilde durağan kullanımı, iki farklı platformda da iletişimde netlik ve estetik dengenin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Sonuç olarak, durağan tipografi, hem dijital hem de geleneksel medya tasarımlarında işlevsellik ve estetik arasında bir denge kurarak kullanıcı deneyimini iyileştiren önemli bir unsur olmaktadır. Web sitelerinde yüklenme sürelerini kısaltan ve metinleri daha okunabilir hale getiren bu yaklaşım, geleneksel medyada ise süreklilik ve tanınırlık sağlayarak markaların güçlü bir kimlik oluşturmalarına katkıda bulunmaktadır.

Görsel 3: “Braveheart” 1995 (Kaynak: <https://www.imdb.com/title/tt0112573/>)

Filmlerde, açılış başlığı dizileri 1950’li yıllara kadar genellikle sabit tipografik öğeler içermektedir. Filmin adı ve jeneriği, ekranda sabit kalacak şekilde tasarlanırken, diğer görsel öğeler veya animasyonlar bunların çevresine dâhil edilmektedir. Bu sabit tipografik öğeler, bilgi sağlamada, görsel hiyerarşi oluşturmada ve çeşitli medya biçimlerinde tutarlı bir kullanıcı deneyimi yaratmada önemli bir rol oynamaktadır. İzleyiciler, bu sabit tasarımlar sayesinde bir filmin tematik yapısını ve atmosferini açılış sahnesinden itibaren deneyimlemeye başlamaktadırlar. Bu durum, sabit tipografinin anlatımda tutarlılık oluşturma açısından güçlü bir araç olmasını sağlarken, dinamik unsurların bulunduğu görsel çeşitlilik ve dikkat çekicilik açısından dezavantaj oluşturmaya neden olmaktadır.

Sabit (statik) tipografi, iletişimde durağan bir yapı sunmasından dolayı, hareketli veya etkileşimli tasarımlara kıyasla dikkat çekiciliği daha düşük olmaktadır. Özellikle dijital medyada kullanıcıların ilgisini çekmek için dinamik unsurlar daha etkili bulunurken, statik tipografi bu açıdan sınırlı kalmaktadır. Ayrıca, statik tipografi yalnızca şekil, renk ve düzenleme gibi unsurlarla mesaj iletmeye çalıştığından dolayı duygusal ifade gücü daha zayıf olabilmektedir. Kullanıcı deneyimi açısından bakıldığında, özellikle dijital platformlarda etkileşime açık olmayan sabit tipografi, bilgiye erişimi ve okunabilirliği kolaylaştırırsa da, modern tasarım anlayışında görsel çeşitlilik ve hareketlilik beklentilerini yeterince karşılamamaktadır. Bu nedenle, tasarımcılar sabit tipografinin sınırlılıklarını aşmak ve görsel anlatımı daha etkileyici hale getirmek için zamanla kinetik tipografi gibi yenilikçi yaklaşımlar geliştirmiştir.

Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte Saul Bass, 1950’lerden bu yana evrensel tasarımda tercih edilen pek çok görsel öğeyi ve farklı illüstrasyon teknikleri kullanılarak tipografiyi kinetik tipografiye uyarlamıştır. Böylece, kullanılan tekniklere yeni illüstrasyon teknikleri eklenmiş ve üç boyutlu formda daha gerçekçi görüntüler tasarlanmaya başlanmıştır. Bu durum, aynı zamanda görsel efektlerin hakim olduğu jeneriklerin artmasına da zemin hazırlamıştır (Müezzinoğlu, 2021, s. 43). Saul Bass ile birlikte kinetik tipografinin temelleri atılmış ve animasyonlarda kinetik tipografi kullanılmaya başlanmıştır. Sabit tipografiye

dinamik bir hareket kazandıran bu yaklaşım, yalnızca estetik bir yenilik değil, aynı zamanda hikâye anlatımında güçlü bir araç olarak kendini göstermiştir. Kinetik tipografinin bu ilk örnekleri, izleyicinin dikkatini metin ve görsel efektler arasında yönlendirmiştir.

Günümüzde kinetik tipografi, yalnızca filmlerin açılış başlığı dizilerinde değil, aynı zamanda reklamcılık, müzik videoları ve dijital medya gibi farklı alanlarda da etkili bir tasarım aracı olarak kullanılmaktadır. Saul Bass'ın öncülük ettiği bu yaklaşım, zaman içinde gelişerek modern sinema estetiğinin bir parçası haline gelmiştir ve tipografinin hareketle buluştuğu yaratıcı bir alan sunmaya devam etmektedir.

2. Kinetik (Hareketi) Tipografi

Tipografi ile iletişim uzun bir geçmişe sahiptir, ancak yakın zamana kadar statik bir form olarak kullanılmıştır. Statik durumda kullanılan tipografik unsurlar, diyalogu ve bilgi alışverişini desteklerken, duyguları ifade etmede yeterince güçlü olmamış ve izleyici üzerindeki etkisi sınırlı kalmıştır. Bu nedenle şairler, tipograflar ve grafik tasarımcılar tarihsel olarak duyguyu temsil etmek için çeşitli yöntemler geliştirmişlerdir (Lee vd., 2006, s. 41).

Statik tasarımdan farklı olarak izleyicinin dikkatini çeken dinamik tasarımlar oluşturmak gerekmektedir. Tasarımlarda oluşturulan hareket hızı, duyguları etkileyen bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda ortaya çıkan kinetik tipografi, metinlerin hareketli grafikler ve animasyonlarla ifade edildiği bir tasarım biçimi olarak ortaya çıkmıştır. Bu teknik, metinleri etkileyici ve dinamik bir şekilde izleyiciye sunmak için kullanılmaktadır.

Kinetik kelimesinin kökeni, Yunancada "hareket" anlamına gelen “Kinesis” ve yine "hareket" veya "devim" anlamına gelen “Kinetok” sözcüklerine dayanmaktadır. Bu doğrultuda, kinetik tipografi; harflerin kendisinin hareket etmesi ya da hareketli parçaların bir araya getirilmesiyle oluşan bir ifade biçimi olarak tanımlanabilir (Park ve Lee, 2013, s. 396). Kinetik tipografi, temelde belirli bir kavram bağlamında hareketin kullanılmasıyla anlam üreten tipografik tasarımları ifade eden bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

İfade özgürlüğü ve duygunun metin tabanlı iletişimdeki önemi, kinetik tipografinin dinamik yapısıyla ilişkilendirilmektedir. Zamanla değişen renk, boyut veya konum gibi unsurlar, metni sadece bir iletişim aracı olmaktan çıkarıp, aynı zamanda bir anlatım ve ifade biçimine dönüştürmeye çalışmaktadır (Forlizzi, vd., 2003, s. 380).

Hostetler (2006), kinetik tipografinin temel unsurlarını dört ana başlık altında gruplandırmıştır ve bu kategorilerin, kinetik tipografinin iletişimdeki etkisini artırdığını belirtmiştir. Bu kategoriler:

Harf ve Fikir Anlatımı: Tipografi, biçim ve etkileyici anlam.

Mekan: Yapı ve kompozisyon unsurları.

Zaman: Hareket ve hiyerarşi (diziliş sırası).

Destekleyici Elemanlar: Görsel, noktalama işaretleri, renk ve müzik (ses).

Kinetik tipografide kullanılan animasyon türleri genellikle film jenerikleri, müzik videoları, ürün reklamları, tanıtım videoları ve sosyal medya içerikli tasarımlarda kullanılmaktadır. Etkileyici hareketli tipografi, insanların dikkatini çekmek amacıyla televizyon, sinema, müzik videoları ve reklamlarda yaygın olarak kullanılmasıyla öne çıkmıştır (Bachfischer ve Robertson, 2005, s. 3). Kinetik tipografinin, reklamlarda ve sosyal medya içeriklerinde dikkat çekici bir şekilde kullanılmasıyla ürünlerin tanıtımı, metinlerin hareketli ve ilgi çekici bir şekilde sunulması reklamın etkisini artırmaktadır. Film jeneriklerinde kullanılan tipografi animasyonlarının genellikle filmi tamamlayıcı etkisi bulunmaktadır. Aynı şekilde şarkı sözlerinin, grafiklerin ve animasyonların senkronize bir şekilde hareket etmesi, müziğin ritmiyle uyumlu bir deneyim sunmakta ve kinetik tipografiyi etkin hale getirmektedir.

Görsel 4: Tomorrow I'll be Brave (Jessica Hische) (Kaynak: <https://www.youtube.com/watch?v=2uQZ4-sicwk>)

Tomorrow I'll be Brave adlı kitap Jessica Hische tarafından yazılmış ve tasarlanmış bir çocuk kitabı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kitap, el yazısı şeklinde tasarlanarak hikâyeyi hayata geçiren çizimler içermektedir. Kitabın her sayfasında, farklı yazı stilleri ve tipografik öğeler kullanılarak görsel çekicilik sağlamak ve okuyucunun ilgisini sürekli canlı tutmayı hedeflemektedir. Harflere verilen formlar, hikâyenin duygu ve mesajlarını izleyiciye aktararak cesaret, kararlılık ve pozitiflik temaları ön plana çıkarmaktadır. Kinetik tipografinin kullanıldığı öğeler, okunurluğu arttırmak amacıyla renkli zeminler üzerine beyaz ve koyu renk harfler tercih edilmiştir. Tipografik öğeler zemindeki objelerle bütünlük sağlamış ve animatik unsurlarla senkronize hareketlerle desteklenmiştir. Tasarlanan görsellerde, canlı renkler kullanılarak hikâyenin içeriğine uygun duygu ve mesajların izleyicide aktarılması sağlanmıştır.

Görsel 5: The Alphabet – NEWGOLD (Kaynak:

<https://player.vimeo.com/video/283357683?h=e5a665d913>)

The Alphabet, 2010 yılında NEWGOLD'dan Alessandro Novelli tarafından oluşturulan kinetik tipografinin kullanıldığı kısa bir animasyon olarak karşımıza çıkmaktadır. Animasyonda, her alfabe için farklı yazı tipleriyle temsil edilen A'dan Z'ye kadar olan harfler yer almaktadır. Alfabenin öğrenimini kolaylaştırmak için oluşturulan animasyon filmi kinetik tipografinin unsurlarının kullanılmasıyla izleyiciler için dikkat çekici ve eğlenceli bir deneyim sunmaktadır. Açık renkli zemin üzerine yerleştirilen siyah tipografiler, harflerin netliğini artırırken aynı zamanda görsel odak noktası oluşturmaktadır. Harflerin görsel etkisini güçlendirmek amacıyla, Fréhel'in "Si tu n'étais pas là" şarkısı arka plan müziği olarak seçilmiş ve tipografinin müzikle bütünleşik bir deneyim sunması sağlanmıştır.

Görsel 6: Conan O'Brien (Jacob Gilbreath)

(Kaynak: <https://jacobgilbreath.com/conan>)

Conan O'Brien (Jacob Gilbreath) NBC'de, The Tonight Show'un son bölümünde yayınlanan diyalogdan oluşturulmuş bir veda konuşması kinetik tipografi videosu olarak karşımıza çıkmaktadır. Conan O'Brien bu veda konuşmasında NBC'ye karşı duygularını ve mevcut durum hakkındaki düşüncelerini ifade etmiştir. Konuşma yapılırken kinetik tipografiden faydalandığı görülmektedir. Tipografik öğelerin kullanımında sadeleştirilmiş beyaz ve gri zemin üzerinde kullanılması animasyonda bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır. Bu durum, izleyicinin ekrandaki diğer dikkat dağıtıcı unsurlar yerine mesaja odaklanmasını sağlamaya ve genel olarak animasyonun tamamında kullanılan öğelerin derinliğe doğru dinamik etkisi ile konuşmanın türü yansıtılmaya olanak tanımıştır. Ayrıca tipografinin belirli yerlerine yerleştirilmiş olan sarı tonlarındaki öğeler tipografide renk patlamasını sağlarken aynı zamanda belirli noktaların vurgulanmasına da yardımcı olduğu söylenebilir. Görsel efektlerle desteklenen bu tipografik hareketlilik, konuşmanın dikkat çekiciliğini artırarak etkileyici bir deneyim oluşturmuştur.

Kinetik tipografi, sanat, tasarım, iletişim, ekonomi, sosyal etkileşimler ve endüstri gibi toplumun farklı alanları üzerinde derin etkiler yaratan bir ifade biçimi olarak öne çıkmaktadır. Dinamik ve görsel bir anlatım aracı olan kinetik tipografi, hem bilgi aktarımında hem de duygusal etkileşim sağlamada güçlü bir araç olarak kullanılmaktadır. Dijital teknolojilerin hızla benimsenmesi, bu alandaki yeniliklerin ve uygulamaların gelişmesine olanak tanımış, özellikle hareketli grafiklerle birleşen tipografik tasarımlar, farklı platformlarda etkili bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır.

Kinetik tipografinin en yaygın kullanım alanlarından biri, videoların başlangıç ve bitiş jenerikleridir. Film ve dizilerin açılış sahnelerinde, hem estetik bir unsur hem de izleyici için bağlayıcı bir araç olarak kullanılmaktadır. Reklamcılıkta, kinetik tipografi, markaların mesajlarını dikkat çekici ve akılda kalıcı bir şekilde iletmelerine olanak tanımaktadır. Bunun yanında, sosyal medya platformlarında, kısa ve etkili görsel hikâye anlatımı için tercih edilen kinetik tipografi, dinamik içeriklerin yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Bu bağlamda, kinetik tipografinin görsel ve işitsel unsurları birleştirerek mesajları etkili bir şekilde iletme kapasitesi, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli bir dönüşüm sağlamaktadır.

Sonuç

Bu araştırma, tipografinin dijitalleşme süreciyle birlikte geçirdiği dönüşümü ele alarak, statik ve kinetik tipografi arasındaki farkları ve etkileşimlerini incelemiştir. Araştırma, statik ve kinetik tipografinin farklı bağlamlardaki işlevlerini ve kullanım alanlarını nitel araştırma deseni çerçevesinde analiz ederek, tipografik tasarımın dijitalleşme sürecindeki değişimine dair kapsamlı bir perspektif sunmaktadır. Özellikle internet siteleri ve bilgilendirici animasyon videolarında kullanılan tipografi örnekleri üzerinden yapılan

analizler, kinetik tipografinin görsel iletişimde giderek daha önemli bir yer edindiğini ortaya koymaktadır.

Tipografi ve tasarım kavramları dijital teknolojilerin gelişmesiyle birlikte statik ve kinetik tipografi tasarımların öne çıkmasını sağlamış ve birbirini destekleyerek teknoloji ve tasarım arasındaki simbiyotik ilişkiyi vurgulanmaya çalışılmıştır. Kinetik tipografi, dinamik ve ilgi çekici animasyonlar oluşturmak için ideal gözükmürken, statik tipografi daha geleneksel tasarım medyalarında (kitaplar, dergiler, afişler) kullanılmaktadır. Hareketli tasarımlar, günümüzde grafik tasarımın temel bir bileşeni haline gelmekte ve farklı platformlarda geniş bir kullanım alanı bulmaktadır. Bu tür tasarımlar, etkileşimli ve dikkat çekici içerikler oluşturmanın yanı sıra izleyicilerin ve kullanıcıların zihninde kalıcı izlenimler bırakmanın etkili yollarını sunmaktadır.

Özetle, dijital teknolojilere geçiş, tipografik tasarımda önemli değişiklikleri beraberinde getirmektedir. Yeni medyanın ortaya çıkışı, dinamik, etkileşimli ve görsel olarak ilgi çekici öğeler sunarak tipografi olanaklarını genişletmekte ve bu gelişmelerin dijital çağda bilginin sunulma ve iletilme şeklini şekillendirmektedir. Gelecekte, artırılmış gerçeklik (AR) ve sanal gerçeklik (VR) gibi teknolojilerle birleşen tipografi tasarımlarının daha da etkili olacağı öngörülmektedir. Bu bağlamda, tipografinin estetik ve işlevsellik arasında denge kuran yapısı, teknolojik gelişmelerle birlikte daha da zenginleşeceği düşünülmektedir.

Extended Abstract

Typography, the art of arranging and visualizing text, holds significant importance in history. With the transition from handwriting to printing technology, typography became a critical tool for conveying information in an aesthetic and effective manner. In the digital age, this field has evolved from static typography to kinetic typography, leading to fundamental changes in communication and design. While static typography continues to serve as a timeless and stable medium in traditional and digital platforms, kinetic typography offers a dynamic form of expression integrated with modern technologies.

Static typography represents a traditional approach where text characters are arranged and organized to create readable and visually appealing designs. It is commonly used in traditional media, such as newspapers, magazines, books, and posters. In addition, it retains its functionality on digital platforms in areas like logo design, websites, and fixed textual elements.

For instance, the logo on Yandex's website serves as a static visual reference, enhancing brand recognition. Similarly, in television broadcasting, static typographic designs like news headlines and channel logos help capture viewers' attention while reinforcing brand identity.

Kinetic typography, on the other hand, can be defined as the enriched representation of text through motion, time, and visual effects. The term “kinetic,” derived from Greek, signifies movement, and this type of design enables the dynamic presentation of text. Moving graphics, animations, and user interactions are fundamental elements of kinetic typography. This design style is especially effective in areas such as video credits, advertising, and music videos. For example, Alessandro Novelli’s animation *The Alphabet* beautifully demonstrates the potential of kinetic typography to provide an educational and entertaining experience.

Digital technologies have deeply influenced the use of both static and kinetic typography. New media platforms grant designers more flexibility and control, transforming typography into a dynamic structure. Mobile applications and interactive websites, in particular, showcase the creative potential of kinetic typography. Moving texts not only convey messages more effectively but also enhance user experience.

An example of this can be seen in Jacob Gilbreath’s kinetic typographic animation created for Conan O’Brien. This animation effectively utilized color, movement, and visual effects to amplify the message’s impact. Such designs are ideal for capturing the audience’s attention and strengthening the emotional impact of the message.

The digital transformation of typography has created new opportunities in the fields of design and art. Both static and kinetic typography provide flexibility and innovation to meet the needs of the digital age. In the future, typography designs combined with technologies like augmented reality (AR) and virtual reality (VR) are expected to become even more impactful. In this context, the balance of aesthetics and functionality in typography is anticipated to grow richer alongside technological advancements.

Kaynakça | References

- Ambrose, G. ve Harris, P., (2005). *Basics design: Typography*. AVA Publishing SA, İsviçre.
- Bachfischer, G., Robertson, T. ve Zmijewska, A. (2006). *Typography in motion: A framework of moving type use*. WSEAS Transactions on Information Science and Applications.
- Forlizzi, J., Lee, J. ve Hudson, S. (2003). The kinedit system: affective messages using dynamic texts. In *Proceedings of the SIGCHI conference on Human factors in computing systems*, 377-384.
- Harkins, M. (2010). *Basics typography: Using type*. AVA Publishing SA, İsviçre.
- Hostetler, S. C. (2006). *Integrating typography and motion in visual communication*. Cedar Falls, IA, EUA: University of Northern Iowa.
- Kurtcu, F. (2019). 20. yüzyıl modernizmi tipografi’de içerik ve biçim ilişkisi. *Çeşm-i Cihan: Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi E-Dergisi*, 6(1), 89-110.
- Lee, J., Soojin J., Jodi F., ve Scott E. H. (2006). “Using kinetic typography to convey emotion in text-based interpersonal communication”. Ss. 41-49 içinde *Proceedings of the 6th conference on Designing Interactive systems, DIS '06*. New York, NY, USA: Association

- for Computing Machinery.
- Lu, A. (2009). The Exploration of static typography for expressing the emotive qualities of music, The University of Waikato. Yeni Zelanda.
- Müezzinoğlu, B. (2021). Kinetik tipografinin film ve dizi jeneriklerinde kullanımı ve bir jenerik uygulaması. Yüksek Lisans Tezi, KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Grafik Tasarım Anabilim Dalı Grafik Tasarım Programı. Konya.
- Omur, N. E. (2012). The transformation of typography in new media. master of visual communication design, Yeditepe University Graduate Institute Of Social Sciences, İstanbul.
- Park, C. I. ve Lee, H. E. (2013). Emotional expression and effective communication on kinetic typography. International Journal of Digital Content Technology and its Applications. 7(12), 393-400.
- Pektas Turgut, Ö. (2010). “Görsel iletişimde hareketli (kinetik) tipografi uygulamaları”. 2nd International Conference on New Media and Interactivity. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi. İstanbul.